

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 12. september 2024
Sagsnummer: 2024-314

./.. Til udvalgets orientering fremsendes hermed samlenotat for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 23. september 2024.

Jacob Jensen

/

Jesper Wulff Pedersen

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 23. september 2024

1. Status over det andet år af de strategiske planer under den fælles landbrugs politik
- *Information fra formandskabet og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke *Side 2*

2. Markedsituationen for landbrugsvarer
- *Orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke *Side 5*

3. Konsultationer mellem EU og UK om fiskerimuligheder for 2025
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke *Side 9*

4. Konsultationer mellem EU og Norge, mellem EU, Norge og UK samt mellem kyststater om fiskerimuligheder for 2025
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke *Side 13*

5. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2024/257 om fastsættelse for 2024, 2025 og 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fiskerifartøjer i visse andre farvande og om ændring af forordning (EU) 2023/194 om fastsættelse for 2023 og 2024 af sådanne fiskerimuligheder
- *Udveksling af synspunkter*
KOM (2024) 392 *Side 17*

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

Den 23. september 2024

1. Status over det andet år af de strategiske planer under den fælles landbrugspolitik

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Med EU's seneste landbrugsreform er medlemsstaterne forpligtet til at udarbejde en strategisk plan til gennemførelse af landbrugspolitikken for 2023-2027. Implementeringen af de strategiske planer begyndte den 1. januar 2023. Status er, at de to første år med gennemførelsen af den nye reform og de strategiske planer har været en udfordring for de fleste medlemsstater. Det skyldes blandt andet, at de strategiske planer først blev godkendt af Kommissionen i anden halvdel af 2022, samt at processen for ændringer af de strategiske planer er oplevet som kompliceret og tidskrævende. Kommissionen har i april 2024 fremlagt tiltag, der kan forenkle processen, ligesom medlemsstaterne nu mulighed for at fremsende ændringsforslag til den strategiske plan to gange årligt i stedet for kun én. Regeringen finder, at der skal fokuseres på, at processen for godkendelse af ændringsforslag til de strategiske planer bliver strømlinet og forenklet, samt at præstationsrapporten giver medlemsstaterne fleksibilitet og forenkling i det omfang, det er muligt. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. september 2024 med henblik på information fra formandskabet og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Med Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013 skal medlemsstaterne udarbejde en strategisk plan til gennemførelse af landbrugspolitikken.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. september 2024 med henblik på information fra formandskabet og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Den seneste reform af EU's landbrugspolitik implementeres fra den 1. januar 2023. Medlemsstaterne skulle forud herfor udarbejde en strategisk plan med beskrivelse af gennemførelsen af landbrugspolitikken. Denne plan skulle fremsendes til Kommissionen senest den 1. januar 2022. Kommissionen godkendte alle medlemsstaters strategiske planer inden den 1. januar 2023, således at planerne kunne træde i kraft for perioden 2023-27.

Gennemførelsen af de strategiske planer i landbrugsreformens første to år har været en udfordring for de fleste medlemsstater, hvilket skyldes flere forhold. For det første medførte reformen ændringer af regelgrundlaget for støttemodtagerne, f.eks. indførelse af konditionalitet, definition af aktive landbrugere og etablering af bio-ordninger under søjle 1. For det andet blev de strategiske planer først godkendt af Kommissionen i anden halvdel af 2022, og det krævede i mange tilfælde tilpasning af national lovgivning og procedurer inden for en begrænset periode i medlemsstaterne. For det tredje har markedssituationen de seneste to år været påvirket af konsekvenserne af Ruslands invasion af Ukraine, varierende input- og salgspriser samt usædvanlige vejrforhold i en række medlemsstater.

I forhold til ændringer af de strategiske planer var dette i det oprindelige forordningsgrundlag begrænset til, at medlemsstaterne én gang årligt kunne anmode Kommissionen om ændring af den strategiske plan. Med ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/2115, vedtaget i maj 2024, er der nu fleksibilitet til at anmode Kommissionen om ændringer to gange årligt.

Medlemsstaterne har dog erfaret, at processen for Kommissionens godkendelse af ændringer af medlemsstaternes strategiske planer i 2023 var meget kompliceret, langvarig og ressourcerelevende. Kommissionen har derfor i april 2024 fremlagt forslag til en række tiltag, der kan forenkle processen. Tiltagene omfatter bl.a. begrænsning af detaljeringsgraden i forbindelse med information fra medlemsstaterne til Kommissionen vedrørende ændringen af den strategiske plan, forbedret kommunikation fra Kommissionen til medlemsstaterne, identifikation af gode praksisser, som medlemsstaterne kan anvende med henblik på en mere smidig godkendelsesproces, samt justeringer af det it-system, der anvendes til fremsendelsen af ændringsforslag til Kommissionen.

Danmark forventer at fremsende forslag til ændring af den strategiske plan for 2025 til Kommissionen i efteråret 2024. Danmark har derfor endnu ikke erfaringer med Kommissionens forenklingstiltag i forhold til godkendelsen af ændringsforslag til de strategiske planer.

En central del af implementeringen af reformen af den fælles landbrugspolitik er et resultatorienteret fokus, som også betegnes som den nye gennemførelsesmodel (New delivery model). Medlemsstaterne har fået større frihed i deres implementering af den fælles landbrugspolitik. Til gengæld stilles der større krav til detaljeret planlægning og fastsættelse af resultatmål i den strategiske plan. Et centralt element i resultatrammen er præstationsrapporten, som skal sendes til Kommissionen hvert år senest den 15. februar og omfatter implementering af den strategiske plan i det forudgående regnskabsår. Indholdet af den første rapport for regnskabsåret 2023 var relativt begrænset, idet der kun blev gennemført meget få udbetalinger under den strategiske plan i regnskabsåret. Det skyldes, at alle udbetalinger under fællesskemaet (grundbetaling, bio-ordninger, koblet støtte etc.) først blev påbegyndt ultimo 2023 og dermed først er blevet realiseret i regnskabsåret 2024. Den kommende præstationsrapport for regnskabsåret 2024 vil være langt mere omfattende og administrativt tung at forberede, idet der vil skulle inkorporeres og behandles langt større datamængder. Hertil kommer en række restriktive processuelle krav, hvorefter rapporten både skal revideres, afstemmes med årsregnskabet og forelægges for Overvågningskomitéen for den strategiske plan inden fremsendelsen til Kommissionen senest den 15. februar 2025. Derudover har Kommissionen i deres vejledning af medlemsstaterne fastlagt en række restriktive fortolkninger af tekniske bestemmelser i regelgrundlaget, som på sigt kan få betydning for den samlede fleksibilitet og administrative byrde, der er forbundet med udarbejdelse og fremsendelse af præstationsrapporten i takt med, at rapportens indhold og kompleksitet øges.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Der er ikke redegjort for gældende dansk ret i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Der er ikke redegjort for konsekvenser i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag. Der er således ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser af punktet, ligesom beskyttelsesniveauet ikke påvirkes.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer bemærker, at godkendelsesprocessen for de strategiske planer er meget langsom og kompliceret. Fra erhvervets side mærkes intet til, at denne proces skulle være blive forenklet.

Landbrug & Fødevarer bemærker endvidere, at det er meget vigtigt for de danske landmænd, at reglerne for støtteordninger under den fælles landbrugspolitik kendes i god tid, inden der skal ansøges om tilskud heraf. Dette vil gøre det muligt for landmændene at gøre klar til at søge tilskud og forberede sig på evt. justerede krav. Beslutningen om, hvordan markerne skal dyrkes, tages allerede, når der udarbejdes markplaner i efteråret forud for næste dyrkningsår. Derfor skal reglerne helst være kendt senest lige efter sommerferien. Eftersom den strategiske plan for det efterfølgende støtteår typisk først bliver godkendt af Kommissionen relativt sent på året, kendes de detaljerede regler og vejledninger først ganske kort tid, inden ansøgningsrunden starter den 1. februar. Dette vil sandsynligvis også blive tilfældet igen i år.

Landbrug & Fødevarers klare anbefaling er derfor, at processen omkring godkendelse af de strategiske planer bliver forenklet, så det kan mærkes ved, at reglerne for det kommende støtteår er afklaret og godkendt af Kommissionen senest lige efter sommerferien.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at en række medlemsstater vil fremhæve deres udfordringer med gennemførelsen af de strategiske planer og udarbejdelsen af præstationsrapporter.

Regeringens generelle holdning

Regeringen byder Kommissionens forenklingstiltag velkomne, idet godkendelsesprocessen for den strategiske plan er omfangsrig og byrdefuld for både medlemsstater og Kommission. Det er fortsat væsentligt, at Kommissionen fokuserer på, at godkendelsesprocessen for ændringer til de strategiske planer bliver strømlinet og forenklet. I forhold til præstationsrapporten hæfter regeringen sig ved, at rapporten og de indholdsmæssige krav er en del af det nye regelgrundlag, som er vedtaget for reformen, men at Kommissionen i lyset af opgavens omfang også bør udvise fleksibilitet over for medlemsstaterne samt gennemføre forenklinger, hvor dette er muligt. Regeringen mener også, at Kommissionen bør undgå unødigt restriktive fortolkninger af regelgrundlaget af hensyn til den administrative byrde i medlemsstaterne og den fortsatte opbakning blandt medlemsstaterne til den resultatorienterede implementering.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Markedssituationen for landbrugsvarer

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. maj 2024. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Markedssituationen for landbrugsvarer i EU er forholdsvis stabiliseret i forhold til de foregående år. Den russiske invasion af Ukraine påvirker dog fortsat markedssituationen for landbrugsvarer på en række områder med prisudsving på fødevarer, foder, handelsgødning og energi. Udsvingene er dog aftagende, og priserne er efterhånden stabiliseret. EU's handelsliberalisering for Ukraine er blevet forlænget frem til juni 2025 dog med begrænsninger på mængden for visse sensitive landbrugsprodukter. Kina har iværksat antidumping- samt antisubsidie-undersøgelser på en række landbrugsprodukter fra EU, som eksporteres til Kina. Regeringen arbejder for en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor, et velfungerende indre marked med lige konkurrencevilkår samt velfungerende international handel. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. september 2024 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Den generelle markedssituation for landbrugsvarer drøftes normalt hvert kvartal i Rådet (landbrug og fiskeri).

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. september 2024 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Ifølge FN's Fødevare- og Landbrugsorganisations (FAO) fødevareprisindeks er de globale fødevarepriser i august 2024 faldet med 0,25 pct. fra juli 2024. Fødevareprisindekset er i juli 2024 24,7 pct. lavere, end da det toppede i marts 2022. Priserne er i august 2024 3,1 pct. lavere end i august 2023. Indekset er drevet af faldende priser fra juli 2024 til august 2024 på sukker (4,7 pct.), kød (0,7 pct.) og korn (0,5 pct.), mens prisen steg på mejeri (2,2 pct.) og madolie (0,8 pct.). Det bemærkes, at priserne på mejeriprodukter og madolie ikke har været højere siden 2022, og at prisen på kød er på sit højeste niveau siden juli 2022, hvor prisen nåede sit højeste niveau i 30 år.

Markedssituationen for korn og proteinafgrøder

Det Internationale Kornråd (IGC) estimerer i sin seneste rapport fra august 2024 en stigning i produktion for foregående år 2023/24 på 0,7 pct. sammenlignet med året før. Efterspørgslen på korn forventes at stige med 0,2 pct. på grund af stigende efterspørgsel på madvarer, men også efterspørgslen på industriel anvendelse og foder er stigende. Priserne på kornafgrøder falder fortsat, jf. FAO's fødevareprisindeks.

I forhold til situationen i Ukraine har Ruslands invasion haft alvorlige konsekvenser for markedsdynamikken, herunder særligt adgang til dyrkningsområder i russisk besatte områder og risici forbundet med arbejdet og transport af afgrøder. Dette medfører, at der er store usikkerheder forbundet med estimater. Produktionen i Ukraine forventes i indeværende år 2023/24 for flere afgrøder at ligge under niveauet før krigen i 2020/21 og et samlet fald i produktionen af korn på 28,2 mio. ton svarende til et fald på 32,5 pct. Det betyder et fald på 22,9 pct. for majs, 33,1 pct. for byg og 13,9 pct. for hvede. I forhold til det netop afsluttede produktionsår 2022/23 forventes der i Ukraine en forøgelse af produktionen på 20,4

pct. for majs, på 6,0 pct. for hvede og 1,1 pct. for byg. Samlet er stigningen af produktionen af korn på 11,5 pct. fra 2022/23 til 2023/24.

Forventningerne til det kommende år 2024/25 er et fald i den samlede kornproduktion med 14,8 pct. ift. 2023/24 – heraf et fald i produktionen af majs på 20 pct., for hvede på 10,8 pct. og for byg 9,4 pct. Ukrainsk eksport har på grund af krigshandlingerne samt russisk blokade af Sortehavet været ramt igennem en længere årrække.

Ukraine er storeksportør af foder til EU, hvor særligt sektorerne for fjerkræ og svin har været ramt af den lavere ukrainske eksport. Mange afrikanske og nogle mellemøstlige lande får en stor andel af deres korn fra Ukraine, hvorfor krigen har konsekvenser for deres adgang til og prisen på fødevarer. Der forventes derfor fortsat internationalt fokus på den ukrainske eksport via EU's alternative fragtruter, hvor igennem Kommissionen vurderer, at cirka 54 pct. af korneksporten sker.

Eksport af korn fra Ukraine

Kommissionen fremlagde i maj 2022 en meddelelse om alternative fragtruter ("solidaritetsbaner", KOM (2022)217). Tiltaget havde til hensigt at udbygge alternative fragtruter for eksport af korn og andre landbrugsprodukter fra Ukraine til EU og herfra videre til tredjelande med henblik på at omgå den russiske flådeblokade i Sortehavet. Det er med tiltaget lykkedes at øge eksporten af korn fra Ukraine. Fra maj 2022 til maj 2024 har over 141 mio. ton landbrugsvarer forladt Ukraine gennem de alternative fragtruter, som hermed har muliggjort eksport af omkring 54 pct. af Ukraines korn siden krigens begyndelse. De resterende 46 pct. er blevet eksporteret via Sortehavsruterne.

De midlertidige ensidige handelsliberaliserende foranstaltninger for ukrainske varer eksporteret til EU blev den 14. maj 2024 forlænget frem til juni 2025. Formålet er at afhjælpe de økonomiske og handelsmæssige udfordringer for ukrainsk økonomi, der er opstået som følge af Ruslands invasion. Som følge af kritik fra en række medlemsstater over ordningens utilsigtede negative konsekvenser for visse landbrugssektorer er der inkluderet beskyttelsesforanstaltninger for EU. Derudover er der for de mest sensitive landbrugsprodukter (fjerkræ, æg, sukker havre, majs, gryn og honning) en automatisk 'nødbremse', der sikrer genindførsel af told, hvis importen overstiger bestemte niveauer. Den 2. september 2024 havde fem ud af syv produkter nået niveauet for aktivering af nødbremsen og dermed genindførsel af told. Det drejer sig om æg (den 14. juni 2024), sukker (den 19. juni 2024), honning (den 7. august 2024), majs (den 7. juni 2024), havre (den 7. juni 2024) og gryn (den 8. juli 2024). Fjerkræ og majs kan p.t. fortsat importeres til EU uden toldrestriktioner. Niveauerne nulstilles den 31. december 2024.

Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter

I perioden januar til juni 2024 er mælkeindvejen i EU steget med 0,4 pct. i forhold til samme periode af 2023. Mælkeprisen og prisen på især smør og ost er høj, og prisen på foder er faldende. Afregningsprisen på mælk i EU i juni 2024 er gennemsnitligt 46,03 cent/kg. Det er 3,9 pct. over den tilsvarende pris i juni 2023. Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter er tilsyneladende på vej tilbage til en periode med historisk høje priser. I midt august 2024 lå prisen på skummetmælkspulver på 244 euro/100 kg. Det er en stigning sammenlignet med prisen på 239,5 euro/kg. i ultimo april 2024. Smørprisen lå på 689 euro/100 kg, hvilket er 53 pct. over prisen samme tid sidste år. Kina har endvidere i august 2024 igangsat en antisubsidie-undersøgelse af visse medlemsstaters eksport af udvalgte mejeriprodukter til Kina. Danmark er for nuværende ikke omfattet af undersøgelsen.

Markedssituationen for svinekød

Produktionen af svinekød i EU i perioden januar til april 2024 steg 2,0 pct. i forhold til samme periode af 2023. Det skal dog ses i lyset af, at antallet af slagtinger på EU-niveau faldt med 7,3 pct. og 18,8 pct.

i Danmark i 2023 i forhold til 2022. EU's marked for svinekød er præget af høje priser. Svineprisen i EU har været stabil i 2024 med ca. 10 pct. under de rekordhøje priser i 2023 men højt over det flerårige gennemsnit. Den danske notering følger nogenlunde samme tendens. EU's smågrisepris, der i foråret 2024 lå på over 90 euro/stk., er i uge 34 faldet til 67,9 euro/stk.

Kina har i juni 2024 igangsat en antidumping-undersøgelse af europæisk svinekød. Såfremt Kina introducerer antidumping-told på baggrund af undersøgelsen, kan det medføre negative konsekvenser for dansk eksport af svinekød til Kina, særligt af biprodukter. Det kan forventes, at en større del af den danske produktion ville skulle afsættes på EU's indre marked. De danske afregningspriser ligger pt. under de øvrige store producentlande i EU. Udbrud af afrikansk svinepest påvirker ligeledes fortsat markedssituationen. Der er især mange udbrud blandt tamsvin på Balkan.

Markedssituationen for oksekød

Produktionen af oksekød i EU i perioden januar-april 2024 steg 5,6 pct. i forhold til samme periode af 2023. Dette skal dog ses i lyset af, at EU's produktion af oksekød faldt med 4,3 pct. i 2023 sammenlignet med samme periode af 2022. I uge 34 af 2024 er set en stigning til 512,95 euro/100 kg for slagtekroppe, hvilket er 6,3 pct. højere end samme tid i 2023. Generelt er producenternes indtjeningsmargener positive. EU's eksport steg med 2,0 pct. i kalenderåret 2023 sammenlignet med 2022. EU's import faldt med 3,0 pct. i kalenderåret 2023 i forhold 2022. Bluetongue virus breder sig i EU. I Danmark blev det første tilfælde rapporteret til Kommissionen den 9. august 2024. Udbruddene kan påvirke eksporten negativt, da flere tredjelande indfører importforbud.

Markedssituationen for fjerkrækød

I perioden januar-maj 2024 steg produktionen af fjerkrækød 7,9 pct. i EU og 7,0 pct. i Danmark i forhold til samme periode i 2023. Markedssituationen i fjerkræsektoren er karakteriseret ved forholdsvis høje priser. Prisen er stigende og i uge 34 på 271,74 euro/100 kg, hvilket er 3,2 pct. over prisen ved samme tid i 2023. Der er for tiden særdeles positive indtjeningsmargener til producenter af fjerkrækød. EU er fortsat nettoeksportør af fjerkrækød målt både i mængde og værdi. Fugleinfluenza er fortsat et problem for fjerkræsektoren, og flere tredjelande har indført importforbud.

EU's import af fjerkræ steg med 3,3 pct. for perioden januar-maj 2024 i forhold til samme periode i 2023, mens eksporten i samme periode steg 12,3 pct. I samme periode er importen fra Ukraine faldet med 2,7 pct., og Ukraine er fortsat næststørste importland med 20 pct. kun overgået af Brasilien med 30,6 pct. Ift. æg kan det oplyses, at importen fra Ukraine fortsat er høj, og Ukraine er fortsat den største eksportør af æg (62,3 pct.). Den automatiske nødbremse under EU's handelsliberalisering med Ukraine er blevet aktiveret, så import af æg fra Ukraine er underlagt told.

Eksport generelt

EU's landbrugseksport nåede et rekordniveau i 2023 på 228,6 mia. euro, hvilket primært skyldes høje priser, mens eksportvolumen faldt for tredje år i træk. Landbrugsimporten til EU faldt med 7 pct. i 2023 i forhold til 2022. EU's landbrugsimport var på 158,6 mia. euro i 2023, hvilket gav EU et handelsoverskud på 70,1 mia. euro og dermed en stigning på 22 pct. i forhold til 2022 (57,8 mia. euro).

EU's tre største eksportmarkeder var fortsat UK, USA og Kina, som i 2023 stod for 40 pct. af EU's samlede eksport. Eksport til UK voksede med 7 pct., mens eksport til USA og Kina faldt med henholdsvis 6 pct. og 8 pct. I 2023 var EU's tre største importmarkeder Brasilien, UK og Ukraine, som tilsammen udgjorde 28 pct. af EU's samlede import. Brasilien er fortsat den største eksportør til EU med 11 pct., men importen herfra faldt med 15 pct. i 2023. Importen fra UK udgjorde 10 pct., som dermed steg med 1 pct. Ukraine forblev den tredjestørste eksportør til EU med 7 pct., hvilket er et fald med 10 pct., men dog 71 pct. højere end i 2021.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Der er ikke redegjort for gældende dansk ret i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Der er ikke redegjort for konsekvenser i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag. Der er således ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser af punktet, ligesom beskyttelsesniveauet ikke påvirkes.

Høring

Sagen har tidligere været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer forventer overordnet set yderligere stigninger i produktionsomkostninger for alle sektorer som følge af den aktuelle situation i Ukraine. Krigen har åbenlyse konsekvenser for eksporten til Rusland og Ukraine, men den medfører også ændringer i fragtruter til øvrige eksportmarkeder og store udfordringer med at sikre forsyningssikkerheden. Landbrug & Fødevarer anfører ift. markedssituationen for grisekød, at resultatet af svinetællingen fra december 2023 tyder på, at man for første halvår 2024 vil se samlede slagtninger af svin i EU, der ikke vil ligge langt fra året før. Derudover kan man i andet halvår forvente slagtninger i EU, som vil ligge højere end året før. Når det gælder udviklingen i antal søer er der store stigninger i Polen og Spanien med mere moderate stigninger i Danmark og Nederlandene. I Tyskland er der en stort set uændret bestand af søer, mens kun Frankrig kan notere en fortsat nedgang i antallet af søer. Landbrug & Fødevarer anfører, at markedssituationen for mælk og mejeriprodukter efter en periode med historisk høje priser er på vej ind i en tid med mere normaliserede priser. Landbrug & Fødevarer anfører ift. markedssituationen for oksekød, at konkurrencen inden for kvægsektoren i EU stadig er hård og råvaregrundlaget i Danmark fortsat er støt nedadgående. Fra 2022 til 2023 blev Danmarks eksport af oksekød mængdemæssigt reduceret med 9,7 pct. og i værdi med 19,4 pct., mens importen blev reduceret med 13 pct. Dog ses en markant fremgang i mængden importeret okse- og kalvekød fra hhv. Belgien og Brasilien.

Landbrug & Fødevarer anfører ift. markedssituationen for fjerkræ og æg, at der på fjerkræområdet opleves større grad af protektionisme, hvor især udbrud af fugleinfluenza bruges på en række eksportdestinationer til at lukke for eksport fra Danmark og EU. Omvendt har sektoren haft stor gavn af de indgåede regionaliseringsaftaler med hovedmarkederne, hvortil eksporten har kunnet fortsætte. Den danske og EU's fjerkræsektor er bekymret over den stigende import af fjerkrækød og æg fra Ukraine. Den markante importstigning presser ifølge Landbrug & Fødevarer EU's marked for fjerkrækød. En effekt af den øgede import af fjerkrækød og æg og produkter fra Ukraine ind i EU er, at polsk fjerkrækød presses ind på det danske marked til priser markant under de danske priser.

Landbrug & Fødevarer anfører, at fjerkræsektoren støtter indførelsen af importloft for fjerkrækød og æg fra Ukraine frem mod juni 2025, hvor aftalen erstattes af en revision af EU-Ukraine frihandelsaftalen. Det anføres endvidere, at Ukraine har indført et internt importlicenssystem, der allokerer kvoten til EU i 2024 over årets kvartaler, således at kvoteloftet ikke nås før årets udgang. Da Ukraine har kapacitet til at eksportere endnu større mængder til EU og fremadrettet forventes yderligere at udbygge fjerkræproduktionen, er det af afgørende betydning for EU's fjerkræsektors overlevelse, at der i den kommende

revision af frihandelsaftalen (DCFTA) ikke sker væsentlige yderligere indrømmelser i importen af fjerkrækød.

Landbrug & Fødevarer anfører ift. markedssituationen for korn og raps, at der generelt ses langsomt faldende afgrødepriser, mens efterspørgslen ser stabil ud. Globalt er der rigelige mængder korn fra Rusland og Ukraine samt soja fra Brasilien til at mætte lokal efterspørgsel. Samtidig efterspørger Kina mindre grundet landets økonomiske situation. Det største problem for europæiske landmænd er lave priser på afsætning kombineret med høje priser på input, hvilket skærer direkte i indkomsten.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater har fortsat stor fokus på udfordringerne som følge af den russiske invasion af Ukraine og på de generelt faldende kornpriser. Generelt forventes en relativt positiv vurdering af markedssituationen fra en lang række medlemsstater, om end visse eventuelt vil påpege udviklingen med prisfald i sukkersektoren og på korn. Hertil kommer flere tilfælde af dyresygdomme, herunder nylige udbrud af bluetongue virus hos kvæg, får og geder i flere medlemsstater.

Regeringens generelle holdning

Regeringen arbejder for at underbygge en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor og et velfungerende indre marked med lige konkurrencevilkår og begrænset og målrettet ekstraordinær støtte. Regeringen arbejder samtidigt for velfungerende international handel, der også kan betyde større robusthed i de globale fødevarerforsyningskæder. Det er vigtigt, at Kommissionen overvåger markedssituationen for landbrugsvarer som følge af Ruslands invasion af Ukraine. Regeringen støtter, at EU understøtter eksport af korn fra Ukraine.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 24. maj 2024 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. maj 2024, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. maj 2024.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

3. Konsultationer mellem EU og UK om fiskerimuligheder for 2025 KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

De årlige konsultationer under Handels- og Samarbejdsaftalen mellem EU og UK, der regulerer de fælles fiskebestande i Nordsøen, den Engelske Kanal og farvandene vest for de britiske øer, er under forberedelse. EU og UK skal fastlægge fiskerimuligheder for 2025 og i fællesskab fastsætte og fordele en samlet tilladt fangstmængde for hver af de fælles forvaltede bestande. Efter UK pr. 1. januar 2021 er en selvstændig kyststat, dækker konsultationerne de bestande, der i Handels- og Samarbejdsaftalen er identificeret som delte bestande, og som tidligere var EU-interne bestande. Regeringen finder, at konsultationerne mellem EU og UK om fiskerimulighederne i 2025 bør afsluttes rettidigt, så der er klarhed om kvoterne fra årets start. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. september 2024 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Fiskerisamarbejdet mellem EU og UK er baseret på Handels- og Samarbejdsaftalen, vedtaget i 2021. Aftalen regulerer forholdet mellem EU og UK på en række områder, herunder fiskeri, efter UK pr. 1. januar 2021 er blevet en selvstændig kyststat (Handels- og Samarbejdsaftalen, anden del, sektion fem). Aftalen fastlægger, at EU og UK på fiskeriområdet samarbejder om at sikre, at fiskeri efter fælles bestande i deres farvande er miljømæssigt bæredygtigt på lang sigt og bidrager til at opnå økonomiske og sociale fordele. Til dette formål skal EU og UK konsultere om fiskerimulighederne for de fælles bestande for 2025.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. september 2024 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

De bilaterale konsultationer mellem EU og UK dækker forvaltningen af ca. 80 fælles bestande i Nordsøen, den Engelske Kanal og farvandene vest for de britiske øer. Konsultationerne dækker derved bestande, der tidligere var forvaltet internt i EU, inden UK blev en selvstændig kyststat fra 1. januar 2021. Fiskerisamarbejdet mellem EU og UK er baseret på Handels- og Samarbejdsaftalen, der fastlægger betingelser i forhold til målsætninger og timing for de årlige konsultationer, samt fastlægger en fordelingsnøgle for fiskerimulighederne for hver af de fælles bestande (Handels- og Samarbejdsaftalen, bilag 35). Ændringen i fordelingen mellem de to parter for de bestande, hvor UK i perioden 2021-25 får overført yderligere kvotemængder, fremgår ligeledes af bilag 35.

Handels- og Samarbejdsaftalen fastlægger, at EU og UK hvert år senest den 31. januar samarbejder for at fastlægge tidsplanen for de årlige konsultationer med henblik på at nå til enighed om de samlede tilladte fangstmængder (TAC'er¹) for de fælles bestande. Det fremgår, at denne tidsplan skal tage hensyn til andre årlige konsultationer blandt andre med kyststater, der berører den ene eller begge parter. Dette gælder for eksempel de årlige bilaterale og trilaterale konsultationer mellem EU og Norge, samt mellem EU, Norge og UK om de fælles bestande i Nordsøen og Skagerrak.

Handels- og Samarbejdsaftalen specificerer, at EU og UK årligt skal afholde konsultationer med henblik på senest den 10. december hvert år at nå til enighed om TAC'er for det følgende år for de bestande, der er omfattet af aftalen. Ud over fastlæggelse af TAC'er kan de årlige konsultationer også omfatte andre foranstaltninger til fiskeriforvaltning. Hvis der den 20. december fortsat ikke er opnået enighed om, hvor meget fisk der må fanges af bestande delt mellem EU og UK, bestande delt mellem EU, Norge og UK, samt kyststatsbestandene makrel og blåhvilling, vil hver part fra 1. januar indføre en midlertidig fangstmængde svarende til det niveau, som Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) anbefaler.

Der er ikke fastlagt langsigtede forvaltningsstrategier for de fælles bestande. Konsultationerne vil på den baggrund tage udgangspunkt i den biologiske rådgivning fra ICES om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY), når MSY-rådgivning foreligger.

Handels- og Samarbejdsaftalen giver mulighed for direkte udveksling af fiskerimuligheder mellem den enkelte EU-medlemsstat og UK i løbet af året. Der er iværksat beslutning om formel implementering af dette.

Af de fælles forvaltede bestande, der indgår i efterårets konsultationer for 2025, er særligt kulmule, havtaske samt en række fladfiskearter i Nordsøen af betydning for Danmark. Dertil kommer visse bestande

¹ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

af betydning for Danmark, hvor fiskerimulighederne skal fastlægges i løbet af året, da fiskeriåret ikke er overensstemmende med kalenderåret. Dette gælder tobis, brisling og sperling.

For de fælles bestande er rådgivningen fra ICES for 2025 baseret på MSY-tilgangen og udgør basis for konsultationerne.

For de vigtigste bestande i Nordsøen, som er omfattet af Handels- og Samarbejdsaftalen, rådgiver ICES følgende i forhold til sidste års rådgivning:

- Kulmule -28 pct. (MSY-rådgivning), (-28 i forhold til TAC 2024)
- Havtaske + 211 pct. (fangstrådgivning), (+168 pct. i forhold til TAC 2024)
- Pighvar +18 pct. (fangstrådgivning), (+18 pct. i forhold til TAC for 2024)
- Tunge +177 pct. (fangstrådgivning), (+177 pct. i forhold til TAC 2024)

Rådgivningen for visse af bestandene kan i lighed med tidligere år blive opdateret i november som følge af efterårets videnskabelige togter.

Landingsforpligtelsen er nu fuldt implementeret, hvilket indebærer, at udgangspunktet for fastsættelsen af fiskerimuligheder vil være i overensstemmelse med ICES' fangstrådgivning. For flere af de fælles forvaltede bestande vil EU's kvoteandel blive reduceret efterfølgende med den andel, der udsmidet, i overensstemmelse med indførte undtagelser fra landingsforpligtelsen. UK reducerer også deres kvoter med beregnet udsmid ved undtagelser fra landingsforpligtelsen.

EU's flerårige plan for forvaltning af demersale bestande i Nordsøen (forordning (EU) nr. 2018/973), som blandt andet omfatter jomfruhummer, havtaske og tunge i Nordsøen, trådte i kraft i 2018. Dertil dækker EU's flerårige plan for forvaltning af demersale bestande i Vestlige farvande (forordning (EU) nr. 2019/472), der trådte i kraft i 2019, blandt andet kulmule. Planerne inkluderer derved flere bestande, som er delt og fælles forvaltet mellem EU og UK, og finder derfor anvendelse på EU's tilgang til forhandlingerne om fiskeriet i 2025.

Årets konsultationer mellem EU og UK forventes at begynde i uge 43 i 2024, hvorefter der skal være opnået enighed om kvoterne senest den 10. december 2024. Hvis der ikke kan opnås enighed om kvoterne allersens 20. december, vil der blive fastsat midlertidige kvoter for 2025, således at fiskeriet kan påbegyndes på disse fra 1. januar 2025.

Efterårets konsultationer for 2025 vil ikke omfatte fiskerimuligheder for tobis, idet kvoterne sædvanligvis først fastlægges efter fremlæggelsen af rådgivning i februar 2025. Det skal dog bemærkes, at UK pr. 26. marts 2024 har indført en lukning for alt tobisfiskeri i engelsk farvand af Nordsøen og i skotsk farvand. Kommissionen har i henhold til Handels- og Samarbejdsaftalens artikel 738 indledt konsultationer med UK om lukningen for tobisfiskeriet. EU og UK er fortsat forpligtet i henhold til Handels- og Samarbejdsaftalen til at afholde konsultationer med henblik på at fastsætte en TAC for tobis i alle forvaltningsområder.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Konsultationerne er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Væsentlige ændringer i fiskerimulighederne vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser for fiskerierhvervet. Adgangen til fiskeri i britiske farvande i 2025 for EU's fartøjer er fastlagt i Handels- og Samarbejdsaftalen mellem EU og UK. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil blandt andet afhænge af den samtidige udvikling i afsætningspriserne samt omkostninger, herunder brændstof, og af fiskerimønstre. Den bilaterale aftale med UK er, sammen med den bilaterale aftale med Norge samt den trilaterale aftale mellem EU, Norge og UK, de fiskeriaftaler, der har størst betydning for dansk fiskeri. Fiskerimulighedernes størrelse har også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien.

UK's beslutning om at lukke for tobisfiskeriet i engelske og skotske farvande har alvorlige erhvervsøkonomiske konsekvenser for det danske fiskeri, som traditionelt har fisket hovedparten af den danske tobiskvote i UK-farvande. Ligeledes har det store erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien, som forventes at få en nedgang i udbud af råvarer.

Høring

Sagen har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Fiskeriforening Producentorganisation (DFPO) understreger vigtigheden af en snarlig afklaring på sagen om lukning for tobisfiskeriet i den engelske del af Nordsøen og skotsk farvand. DFPO finder ligeledes, at det er vigtigt, at en rettidig aftale om fiskerimulighederne kommer på plads, således at der kan fiskes fra årets start. Endelig nævnes det, at DFPO har et ønske om øget kvote for havtaske for 2024.

Marine Ingredients Denmark (MID) deler bekymringerne om tobissagen.

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) håber på mere konstruktivt samarbejde med den nye britiske regering.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De berørte medlemsstater forventes under drøftelsen af mandatet for de kommende konsultationer mellem EU og UK om fiskerimuligheder for 2025 at tilkendegive deres holdning.

Regeringens generelle holdning

Konsultationerne mellem EU og UK dækker mange bestande, hvorfor det er vigtigt, at konsultationerne mellem EU og UK om fiskerimulighederne i 2025 afsluttes senest den 20. december 2024, så der er klarhed om kvoterne fra årets start.

Regeringen støtter som generelt princip fastsættelse af kvoterne for 2025 på grundlag af videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY), i henhold til reformen af den fælles fiskeripolitik samt forvaltningsplaner.

Regeringen finder det meget vigtigt, at der sikres bedst mulig adgang til fiskeri i britiske farvande. Her vil det være vigtigt, at man i konsultationerne sikrer, at aftalen for 2025 de facto understøtter den fulde adgang til fiskeri i britiske farvande, der er aftalt i Handels- og Samarbejdsaftalen.

Regeringen finder det vigtigt, at konsultationer om fiskerimuligheder, hvor fiskeriåret ikke følger kalenderåret, skal færdiggøres inden fiskeriårets begyndelse, så der er klarhed om kvoterne fra fiskeriårets

start. Ift. beslutningen om lukning for alt tobisfiskeri i engelsk farvand af Nordsøen og skotsk farvand finder regeringen det meget vigtigt, at der snarest muligt findes en løsning og senest inden tobissæsonen for 2025 begynder.

Endelig bør der efter regeringens opfattelse i forhandlingsløsningerne tages højde for, at landingsforpligtelsen i EU er fuldt implementeret.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

4. Konsultationer mellem EU og Norge, mellem EU, Norge og UK samt mellem kyststater om fiskerimuligheder for 2025 KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

De årlige konsultationer om aftaler mellem EU og Norge, samt mellem EU, Norge og UK, der regulerer fælles fiskebestande i Nordsøen og Skagerrak, samt udveksling mellem EU og Norge af fiskerimuligheder i Nordsøen og andre farvande er under forberedelse. EU og Norge, samt EU, Norge og UK skal fastlægge fiskerimuligheder for 2025 og i fællesskab fastsætte og fordele en samlet tilladt fangstmængde for hver af de fælles forvaltede bestande. Efter UK pr. 1. januar 2021 er en selvstændig kyststat, skal de fiskerimuligheder i Nordsøen, der tidligere blev fastsat mellem EU og Norge alene, nu fastsættes mellem EU, Norge og UK, som en trilateral aftale. Fiskerimulighederne i Skagerrak fastsættes fortsat mellem EU og Norge, som en bilateral aftale. Regeringen finder, at de bilaterale konsultationer mellem EU og Norge og de trilaterale konsultationer mellem EU, Norge og UK om fiskerimulighederne i 2025 bør afsluttes inden udgangen af 2024, så fiskeriet i norsk zone kan påbegyndes fra årets begyndelse. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. september 2024 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Fiskerisamarbejdet mellem EU og Norge er baseret på en rammeaftale, og parterne har siden 1978 indgået to årlige kvote-aftaler ("protokoller") for fiskeriet på fællesforvaltede bestande i Nordsøen og i Skagerrak. Efter UK pr. 1. januar 2021 er blevet en selvstændig kyststat skal de fiskerimuligheder i Nordsøen, der tidligere blev fastsat mellem EU og Norge alene, nu fastsættes mellem EU, Norge og UK, som en trilateral aftale. Fiskerimulighederne for de fællesforvaltede bestande i Nordsøen blev for 2021 for første gang indgået som en trilateral aftale. Fiskerimulighederne for en række fællesforvaltede bestande i Skagerrak fastsættes fortsat mellem EU og Norge som en bilateral aftale. Der er tale om aftaler, som sikrer en fælles forvaltning af de vigtigste bestande i de to farvande. Derudover sker der en afbalanceret udveksling mellem EU og Norge af kvoter for en række ikke fællesforvaltede eller eksklusive bestande i Nordsøen, i vestlige og grønlandske farvande, samt i Barentshavet.

Fiskeriet af migrerende bestande som makrel, atlanto-skandinavisk sild og blåhvilling i den nordøstlige del af Atlanterhavet forvaltes under den Nordøst-Atlantiske Fiskerikommission, NEAFC (North East Atlantic Fisheries Commission). EU, Norge, Island, Rusland, UK og Danmark for så vidt angår Færøerne og Grønland er medlemmer af organisationen. NEAFC har overladt konsultationer om samlet fangstmængde og kvotefordelinger til at finde sted mellem de relevante stater i de såkaldte "uformelle" kyststatsforhandlinger. Kyststaterne skal forhandle dels om fastsættelse af de samlede fangstmængder for

2025, samt forsøge at nå fælles aftaler med alle/flere kyststatsparter om kvotefordelingen og en langsigtet forvaltningsstrategi for makrel.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. september 2025 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Ifølge TEUF artikel 3, stk. 1, litra d) har EU enekompetence for så vidt angår bevarelse af havets biologiske ressourcer inden for rammerne af den fælles fiskeripolitik. Det vil sige, at Kommissionen forhandler med tredjelande på vegne af Danmark og de øvrige medlemsstater. Kommissionen fremlægger forslag til forhandlingsmandater, som drøftes og godkendes i rådsregi. Kommissionen bruger det godkendte mandat som grundlag for forhandlingerne. UK's udtræden af EU har påvirket relationerne mellem EU og øvrige kyststater på fiskeriområdet. For eksempel var en stor del af Norges interesse i aftalen med EU fiskebestande, som hovedsageligt befinder sig i UK's farvande.

De trilaterale konsultationer mellem EU, Norge og UK dækker for nærværende forvaltningen af seks fællesforvaltede bestande i Nordsøen (torsk, kuller, sej, hvilling, rødspætte og sild). Der er endnu ikke indgået en rammeaftale for dette fiskerisamarbejde. Forhandlinger om en rammeaftale er påbegyndt mellem parterne i 2022. Det bilaterale fiskerisamarbejde mellem EU og Norge dækker i tillæg hertil syv fælles bestande i Skagerrak (torsk, kuller, hvilling, rødspætte, rejer, sild og brisling). I henholdsvis de trilaterale og bilaterale konsultationer fastsætter parterne i fællesskab en samlet tilladte fangstmængde (TAC²) for hver af disse bestande, der fordeles til hver part efter en fast fordelingsnøgle. Der var tidligere for torsk, kuller, hvilling, sej og sild aftalt langsigtede forvaltningsstrategier eller fælles forvaltningsprincipper. Drøftelser om en ny langsigtet forvaltningsstrategi for sild er påbegyndt mellem EU, Norge og UK. I 2018 aftalte EU og Norge en fælles langsigtet forvaltningsstrategi for rejer i Skagerrak og Norske Rende i Nordsøen. Denne forvaltningsstrategi blev i 2023 evalueret og opdateret med nye referencepunkter, efter bestanden blev benchmarked³ af Det Internationale Havundersøgelseråd (ICES) i begrundelsen af 2022. Nu forvaltes rejebestanden efter en årlig rådgivning med et forskudt kvoteår.

I den bilaterale aftale mellem EU og Norge udveksles fiskerimuligheder for visse bestande i Nordsøen såsom brisling, havtaske, kulmule, jomfruhummer og rejer. Aftalen omfatter også fiskerimuligheder for blåhvilling i alle farvande samt arktisk torsk, arktisk sej og kuller i Norskehavet og Barentshavet. Endelig omfatter aftalen også udveksling af kvoter i grønlandsk farvand.

Der er i Handels- og Samarbejdsaftalen mellem EU og UK fuld adgang til at fiske i hinandens farvande i 2025. For adgangen til norske farvande aftales denne årligt, på baggrund af indgåelse af aftaler om fiskerimulighederne for 2025 for de fælles bestande i både Nordsøen og Skagerrak.

Forvaltningen af de tre store migrerende bestande blåhvilling, sild (atlanto-skandinavisk) og makrel finder sted i de multilaterale kyststatsforhandlinger mellem EU, UK, Norge, Island, Grønland, Rusland og Færøerne. EU, Norge og Færøerne havde frem til udgangen af 2020 en aftale om fastsættelse af TAC for makrel og fordeling heraf. Island og Grønland havde ikke tiltrådt aftalen. Det er ikke lykkedes kyststaterne at blive enige om en ny aftale med alle parter, og parterne har derfor fastsat deres kvoter unilateralt. Den 17. juni 2024 indgik Færøerne, Norge og UK en trilateral aftale om forvaltning og fordeling af makrelbestanden i Nordøst-atlanten. Aftalen tager udgangspunkt i følgende fordeling: Færøerne:

² TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

³ Benchmark = Detaljeret analyse og evaluering af rådgivningsmodellen, der kan medføre ændringer og/eller opdateringer i den pågældende bestands rådgivningsmodel, udført af ICES.

13,35 pct., Norge 31 pct. og UK 27,48 pct. Med aftalen afsætter parterne en større andel af TAC'en til Færøerne og Norge i forhold til aftalen fra før 2020. Aftalen er som udgangspunkt tre-årig, såfremt det ikke lykkedes at nå til enighed en aftale mellem alle relevante kyststater, som også omfatter EU, Island og Grønland. Desuden har UK indgået bilaterale aftaler om makrel med henholdsvis Norge og Færøerne, hvor disse to lande får adgang til at fiske makrel i britisk farvand mod at afgive en mængde makrel til UK. Siden 2020 har EU ikke haft adgang til fiskeri efter makrel i norsk farvand, hvilket har betydet, at den traditionelle danske kvote af makrel i norsk farvand ikke har kunnet udnyttes. I december 2023 blev der indgået en aftale, således at kvoten nu fiskes i henholdsvis i Nordsøen af Danmark og i de vestlige farvande af de medlemsstater, som har kvoteandele i dette område. Med aftalen kan Danmark fiske 72,5 pct. af kvoten i 2025 og 75 pct. i 2026 og fremefter.

De senere år har kyststaterne ikke opnået enighed om fordelingen af hverken atlanto-skandinavisk sild eller blåhvilling. Kyststaterne har således fastsat deres kvoter unilateralt. EU og Norge har aftalt gensidig adgang til fiskeri af dele af egne kvoter i hinandens farvande på de to arter.

De senere års mangel på aftaler om kvoteandele på de tre bestande har medført, at de samlede kvoter har oversteget rådgivningen fra ICES. Rådgivningen for fiskerimulighederne i 2025 offentliggøres den 30. september 2024. De multilaterale forhandlinger om fiskerimulighederne for de tre bestande for 2025 finder sted i september-november 2024.

Af de fælles forvaltede bestande i Nordsøen og Skagerrak er særligt sild, torsk, rødspætte, mørksej og rejer af betydning for Danmark. Ligeså er fiskeriet efter havtaske, kulmule og "andre arter" i norsk farvand, hvor Danmark har hovedparten af EU's kvote.

Torskebestanden i Nordsøen (Northern Shelf cod) er blevet analyseret (benchmarket) i 2023. I den forbindelse er bestanden nu opdelt i tre delbestande: Den nordvestlige bestand, Vikingebestanden og Den sydlige bestand. Forvaltningen af disse del-bestande skal aftales i de trilaterale konsultationer mellem EU, UK og Norge.

For alle fællesforvaltede bestande er rådgivningen fra ICES for 2025 baseret på tilgangen om maksimal bæredygtig udnyttelse (MSY) og udgør basis for konsultationerne.

For de vigtigste bestande i Nordsøen og Skagerrak rådgiver ICES følgende i forhold til sidste års rådgivning:

- Torsk i Nordsøen (MSY og forsigtighedsprincip): - 14,9 pct. (fangstrådgivning), (-34 pct. i forhold til TAC 2024).
- Rødspætte +14,2 pct. (fangstrådgivning), (+14,2 pct. i forhold til TAC 2024)
- Mørksej 7 pct. (fangstrådgivning), (+7 pct. i forhold til TAC 2024)
- Kuller -25 pct. (fangstrådgivning), (-5,5 pct. i forhold til TAC 2024)
- Sild i Nordsøen (konsum-flåden) -22,5 pct. (fangstrådgivning), (-21,4 pct. i forhold til 2024 TAC)

Rådgivningen for visse af bestandene kan blive opdateret i november 2024, som følge af efterårets videnskabelige togt.

Landingsforpligtelsen er nu fuldt implementeret, hvilket indebærer, at udgangspunktet for TAC-niveauerne vil være i overensstemmelse med ICES' fangstrådgivning. For fællesforvaltede bestande vil EU's kvote af TAC ifølge Kommissionen blive reduceret efterfølgende med den andel, der udsmidet, i overensstemmelse med den relevante udsmidplan.

EU's flerårige plan for forvaltning af demersale bestande (forordning 2018/973), som blandt andet omfatter torsk, rødspætte og kuller i Nordsøen og Skagerrak, trådte i kraft i 2018, og den finder derfor anvendelse på EU's tilgang til forhandlingerne om fiskeriet i 2025. Planen inkluderer derved bestande, som er delt og fælles forvaltet mellem både EU og Norge, samt mellem EU, Norge og UK.

De bilaterale konsultationer mellem EU og Norge forventes påbegyndt i uge 44 og de trilaterale konsultationer mellem EU, Norge og UK forventes påbegyndt i uge 45 i 2024.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Nærhedsprincippet

Konsultationerne er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Væsentlige ændringer i fiskerimulighederne vil have erhvervsøkonomiske konsekvenser for fiskerierhvervet. Adgangen til fiskeri i britiske farvande i 2025 for EU's fartøjer er fastlagt i Handels- og Samarbejdsaftalen mellem EU og UK. Adgangen for EU's fartøjer til at fiske i norske farvande, herunder på de fælles bestande, er imidlertid meget vigtig, særligt for det danske demersale fiskeri. Denne adgang skal aftales mellem EU og Norge som en del af de bilaterale konsultationer. De erhvervsøkonomiske konsekvenser vil derfor afhænge af, om der er adgang til fiskeri i norske farvande fra den 1. januar 2025. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil derudover blandt andet afhænge af den samtidige udvikling i afsætningspriserne samt omkostninger, herunder brændstof, og af fiskerimønstre. Den bilaterale aftale med UK er sammen med den bilaterale aftale med Norge, samt den trilaterale aftale mellem EU, Norge og UK de fiskeriaftaler, der har størst betydning for dansk fiskeri. Fiskerimulighedernes størrelse har afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien.

Høring

Sagen har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Pelagiske Producentorganisation (DPPO) finder det vigtigt, at EU fortsat arbejder hårdt på at få fastslået kyststatsstatus i forhold til atlanto-skandinavisk sild. Data indikerer en bestandsfremgang over de kommende år og dermed potentiel stor værdi for dansk fiskeri. DPPO understreger desuden vigtigheden af rettidige aftaler, således at der kan fiskes fra årets start.

Marine Ingredients Denmark (MID) understreger vigtigheden af en snarlig aftale på kyststatsforhandlingerne, idet certificeringskrav i branchen ikke kan opfyldes. For nuværende er der en midlertidig certificering for to år, hvilket ikke er en holdbar løsning, hvis man skal undgå, at fiskemel fremover skal importeres fra tredjelande som eksempelvis Peru.

Danmarks Fiskeriforening Producentorganisation (DFPO) fremhæver den positive rådgivning på havtaske for 2025 og opfordrer til muligheden for en revision af kvoten i indeværende år, således at man undgår et stort overskud til næste år. DFPO understreger desuden vigtigheden af en rettidig aftale med Norge, så der kan fiskes fra årets start.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De berørte medlemsstater forventes under drøftelsen af mandatet til de kommende konsultationer at tilkendegive deres holdning.

Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det vigtigt, at de bilaterale konsultationer mellem EU og Norge og de trilaterale konsultationer mellem EU, Norge og UK om fiskerimulighederne i 2025 afsluttes inden udgangen af 2024, så fiskeriet i norsk zone kan påbegyndes fra årets begyndelse. Ligeledes finder regeringen det vigtigt, at de multilaterale kyststatsforhandlinger afsluttes i 2024 for så vidt angår fastsættelse af fiskerimuligheder.

Regeringen finder det vigtigt, at kvoterne for 2025 som generelt princip fastsættes på grundlag af videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) i henhold til den fælles fiskeripolitik samt forvaltningsplaner og -strategier.

Regeringen finder det i den forbindelse også vigtigt, at kyststaterne for makrel, blåhvilling og atlantiskandinavisk sild i videst muligt omfang når til enighed om en fair fordeling af fiskerimulighederne for de tre bestande.

Regeringen finder det meget vigtigt, at der sikres bedst mulig adgang til fiskeri i norske farvande. Her vil det være vigtigt, at man i konsultationerne sikrer, at det rette kvotemiks stilles til rådighed til at understøtte et blandet demersalt fiskeri i norsk farvand. Regeringen arbejder derfor for at optimere de traditionelle fiskerimuligheder efter blandt andet havtaske, kulmule og ”andre arter” i norsk zone.

Regeringen arbejder for, at der i forhandlingsløsningerne tages højde for, at landingsforpligtelsen i EU er fuldt implementeret.

Regeringen arbejder for, at balancen i den gensidige udveksling af fiskerimuligheder tilvejebringes ved, at EU ikke køber den fulde mængde torsk i Barentshavet, som Norge, jf. EØS-aftalen, er forpligtet til at tilbyde EU, og at betalingen herfor tilpasses i lyset af, at UK ikke længere er en del af EU, og overvejende sker ved overførsler fra farvandsområder uden for Nordsøen.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

5. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2024/257 om fastsættelse for 2024, 2025 og 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande og om ændring af forordning (EU) 2023/194 om fastsættelse for 2023 og 2024 af sådanne fiskerimuligheder

KOM (2024) 392

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændring af Rådets forordning (EU) 2024/257 om fastsættelse for 2024, 2025 og 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande gældende for EU-farvande og for

EU-fiskerifartøjer i visse andre farvande og om ændring af forordning (EU) 2023/194 om fastsættelse for 2023 og 2024 af sådanne fiskerimuligheder. Forslaget omhandler fastsættelse af fiskerimuligheder for ansjos i De Iberiske Farvande, lubbe i Det Cantabriske Hav og i De Iberiske Farvande, spidstandet blankesten i De Iberiske Farvande, supplerende fradrag fra visse TAC'er⁴ som følge af undtagelser fra landingsforpligtelsen samt visse rent tekniske tilpasninger angående Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT). Forslaget forventes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for berørte bestande. Regeringen finder det generelt vigtigt, at fiskerimulighederne fastsættes på grundlag af den bedste videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) samt forvaltningsplaner og -strategier. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. september 2024 med henblik på udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2024) 392 fremsat forslag om ændring af Rådets forordning (EU) 2024/257 om fastsættelse for 2024, 2025 og 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fiskerifartøjer i visse andre farvande og om ændring af forordning (EU) 2023/194 om fastsættelse for 2023 og 2024 af sådanne fiskerimuligheder. Forslaget er endnu ikke modtaget i en dansk sprogudgave.

Forslaget fremsættes med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. september 2024 med henblik på udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Forslaget omhandler tilpasning af fiskerimuligheder for en række bestande, som Danmark ikke har fiskerimuligheder efter. Forslaget omhandler blandt andet fastsættelse af de endelige fiskerimuligheder for ansjos i De Iberiske Farvande (ICES-underområde 9 og 10 og EU-farvande i CECAF-afsnit 34.1.1.) efter videnskabelig rådgivning fra Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES). Der var for perioden 1. juli 2024 til 30. september 2024 fastsat en foreløbig TAC på 4.997 tons i afventen af rådgivning fra ICES. ICES' rådgivning blev fremlagt den 21. juni 2024. ICES giver rådgivning for to forskellige underpopulationer af ansjos (vest og syd). For den vestlige del rådgiver ICES om en TAC på 8.480 tons og for den sydlige del på 969 tons for perioden 1. juli 2024 til 30. juni 2025.

Forvaltningsmæssigt er det én TAC, og Kommissionen foreslår således en samlet TAC på 9.449 tons. Kommissionen foreslår dog samtidig en ny særlig betingelse om, at fangster i den sydlige del ikke må overstige 969 tons med tilbagevirkende kraft fra 1. juli 2024. For at tage højde for fangster, som allerede er taget under den foreløbige TAC, gives der mulighed for at rapportere fangster på den sydlige del i perioden 1. juli 2024 til 30. september 2024 forudsat de 969 tons er fuldt brugt, og at fangsterne ikke overstiger 4.028 tons (den foreløbige TAC på 4.997 tons minus 969 tons), som fordelt til Spanien og Portugal efter den faste fordelingsnøgle (relativ stabilitet). Desuden foreslår Kommissionen, at der vil være forbud mod kvotebytter mellem medlemsstater for disse supplerende mængder.

For lubbe i Det Cantabriske Hav (ICES-underområde 8c) foreslås en stigning i TAC fra 78 tons til 108 tons for hvert af årene 2024 og 2025 og for lubbe i De Iberiske Farvande (ICES-underområde 9 og 10 og EU-farvande i CECAF-afsnit 34.1.1.) foreslås stigning i TAC fra 96 tons til 132 tons for hvert af årene

⁴ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

2024 og 2025. Dette er en følge af en videnskabelig vurdering fra Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) med henblik på at undgå stop for fiskeriet efter andre arter ("choke species" situation). TAC'erne vil kun være til bifangst. Samtidig foreslås der i begge områder en stigning i den bevarelsesmæssige mindstereferencetørrelse for lubbe fra 30 cm til 42 cm.

For spidstandet blankesten i De Iberiske Farvande er der fremlagt ny rådgivning fra ICES for 2025 og 2026. Den er som noget nyt delt på to bestande i området. For den ene bestand, i den Atlantiske del af Gibraltarstrædet, rådgiver ICES om, at fangsterne bør minimeres. Da fiskeri efter spidstandet blankesten i det pågældende område vurderes at være en alvorlig trussel for bestanden, foreslås det derfor, at fiskeriet efter bestanden i den Atlantiske del af Gibraltarstrædet suspenderes for resten af 2024.

Ved en fejl var der for visse bestande, som bl.a. Spanien og Frankrig fisker på, ikke sket fradrag i TAC som følge af undtagelser fra landingsforpligtelsen ved fastsættelsen af fiskerimuligheder for 2024. Kommissionen foreslår, at disse fradrag foretages nu.

Endelig foreslås er nogle rent tekniske tilpasninger vedrørende bestemmelser angående Den Internationale Kommission for bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet (ICCAT) som følge af vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/897.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget har ikke konsekvenser for EU's budget.

Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for berørte bestande.

Høring

Sagen har været i høring i § 5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Fiskeriforening Producentorganisation (DFPO) finder principielt, at forslaget er en anledning til at rejse forslag om yderligere havtaske for 2024, idet det samtidig anerkendes, at dette forudsætter forudgående konsultationer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes betydelig kritik fra en medlemsstat vedrørende Kommissionens forslag om ansjos i lyset af de socioøkonomiske konsekvenser og med ønske om at afvente resultaterne af igangværende videnskabeligt arbejde med analyse af ansjos i det berørte område.

Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det generelt vigtigt, at fiskerimulighederne fastsættes på grundlag af den bedste videnskabelig rådgivning, målsætningen om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) samt forvaltningsplaner og -strategier. Regeringen vil endvidere afsøge eventuelle muligheder for yderligere havtaske for 2024.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Forslaget til Rådets forordning (EU) 2024/257 om fastsættelse for 2024, 2025 og 2026 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande, blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 17. november 2023, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 9. november 2023.

Notater er ligeledes sendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.